

Teknologiateollisuus ry:n lausunto tekijänoikeuslain muutoksesta

Teknologiateollisuus pitää lausuttavan esityksen valmistelua hyvänä, sidosryhmät osallistavana ja esittää esitysluonnoksesta seuraavat huomiot:

Tiedonlouhinta

Pidämme säännöstä pääosin hyvänä ja direktiivin tarkoituksen toteuttavana. Yksityiskohtaisia perusteluja on syytä täsmentää vastaamaan direktiivin johdanto-osan 18 kohdan toista kappaletta siten, että verkkoon yleisön saataviin asetetun aineiston osalta mahdollinen kieltäminen tulisi tehdä koneluettavassa muodossa.

Lehtikustantajien lähioikeus

Pidämme lehtikustantajien uutta lähioikeutta yleisellä tasolla ongelmallisena teoskynnyksen ja sananvapauden toteutumisen kannalta. Säädösehdotuksessa on kuitenkin varsin ansiokkaasti pystytty direktiivin hyvin hankalasta lähtökohdasta laatimaan lain kokonaisuuteen sopiva säännös.

Direktiivi uhkaa ulottaa tekijänoikeussuojan tosiasioihin, päivänuutisiin ja yksittäisiin faktoihin, jotka on muun muassa Bernin sopimuksen 2 artiklan 8 kohdassa suljettu tekijänoikeussuojan ulkopuolelle. Samaa periaatetta ilmentää direktiivin johdantokappale 57. Säädöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa käyty pohdinta yksittäisten sanojen mahdollisesta tekijänoikeussuojasta osoittaa säännöksen ongelmallisuuden tekijänoikeuden suojan laajuutta koskevien peruseriaatteiden suhteen.

Keskeiseksi haasteeksi säännöksessä muodostuu sen ennakoitavuus, johon vaikuttaa säännös, sen perustelut ja direktiivin tulkintaa ohjaava vaikutus. Esitysluonnokseen voisi harkita sisällytettävän direktiivin 15 artiklan poikkeuksen hyvin lyhyiden otteiden käytöstä. Kaikkiaan ehdotetun säännöksen pykälätekstiä ja erityisesti sen yksityiskohtaisia perusteluja tulisi täsmentää, jotta toimijoille on selvää missä kulkevat lainsäätäjän tarkoittamat jakolinjat:

- 1) tekijänoikeussuojan rajan osalta (kuinka laaja ote on sallittu) ja
- 2) vapaan linkityksen ja lisensoitavan olennaisen osan saataviin saattamisen välillä.

Joka tapauksessa tulisi olla selvää, että ehdotetulla muutoksella ei aseteta esteitä internetin hakupalveluiden toiminnalle.

Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuu

Verkkosisällönjakopalvelun määritelmä jää esityksessä kovin vaikeaselkoiseksi, pääosin jo direktiivissä tehtyjen ratkaisujen vuoksi. Jatkovalmistelussa lainsäätäjän tarkoitusta tulisi täsmentää ja pyrkiä tiivistämään direktiivin vaikealukuista ilmaisua.

Direktiivissä pyritään tasapainottamaan tietopyynnöillä annettavia tietoja. Johdantokappale 68 mukaan verkkosisällönjakopalvelut eivät ole velvollisia toimittamaan oikeudenhaltijoille yksityiskohtaisia ja yksilöllisiä tietoja jokaisesta teoksesta tai kohteesta eikä

tiedonantovelvollisuus ulotu verkkosisällönjakopalvelun julkistamattomaan taitotietoon ja liiketoimintatietoihin.

Säännöstä ja sen yksityiskohtaisia perusteluja tulee tältä osin täsmentää jatkovalmistelussa.

Perusoikeusarviointi

Pidämme perusoikeusperusteluja kattavina ja pääasiassa hyvin laadittuina. Kuitenkin haluamme huomauttaa, että sananvapauden osalta ehdotettu 50 § lehtikustantajien oikeuden osalta uhkaa muodostua perusoikeuksien kannalta ongelmalliseksi perusoikeuksien rajoittamisen tarkkarajaisuuden osalta, koska sääntelyn soveltamisen kynnyks jää esityksessä kovin avoimeksi. Vähimmäisvaatimuksena pidämme sen selventämistä miten ehdotettu sääntely suhtautuu päivän uutisista tai yksittäisten tietojen levittämiseen. Direktiivin 15 artikla ja esityksen 50 § tulee arvioida sananvapauden kannalta.

Omaisuuksensuoja ja elinkeinonvapaus

Verkkosisällönjakopalvelun omaisuudensuoja ja elinkeinonvapaus edellyttävät, että direktiivin johdantokappaleen 68 tasapainottavat elementit tiedonannosta otetaan esitysluonnoksessa huomioon. Tässä perusoikeuksien rajoittamisen tarkkarajaisuusvaatimus edellyttää, että lain tasolla säädetään tiedonantovelvoitteiden rajat riittävän yksityiskohtaisesti, omaisuudensuojaa ja elinkeinonvapautta yhteen sovittaen.

Helsingissä,

Lokakuun 31 päivänä 2021

Teknologiateollisuus ry

Jussi Mäkinen

Johtaja, EU-regulaatio